

8 Νοεμβρίου, 1996

[ΚΑΛΛΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΜΑΡΩ Χ'ΓΕΩΡΓΙΟΥ,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 34/96)

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Σύσταση του Προϋσταμένου — Φύση — Αιτιολογία — Ειδικά το ζήτημα των διαβουλεύσεων του Προϋσταμένου με άλλους λειτουργούς.

5 Διοικητικό Δίκαιο — Αιτιολογία διοικητικών πράξεων — Χαρακτηριστικά που απαιτούνται.

10 Διοικητικό Δίκαιο — Προαγωγή — Φύση της προαγωγής — Δεν αποτελεί είδος αμοιβής του υπαλλήλου — Αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον η προαγωγή υπαλλήλου που ουσιαστικά δεν πρόκειται να ασκήσει τα καθήκοντα της νέας θέσης — Νομολογία — Διάκριση της εξετασθείσας περίπτωσης — Επτάμηνη άσκηση των καθηκόντων της νέας θέσης από τον προαχθέντα.

15 Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Προσόντα — Προσόν που προβλεπόταν ως απαιτούμενο στο σχέδιο υπηρεσίας της κατεχόμενης θέσης τεκμαίρεται ότι συντρέχει για σκοπούς προαγωγής.

20 Αναθεωρητική Δικαιοδοσία — Ακυρωτικός έλεγχος — Έλεγχος διορισμού ή προαγωγής — Όρια και διακρίσεις.

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Λόγοι ακυρώσεως — Εκδηλη υπεροχή — Έννοια — Δεν στοιχειοθετήθηκε στην κριθείσα περίπτωση.

Η αιτήτρια προσέβαλε την προαγωγή των ενδιαφερομένων μερών στη θέση Κτηνιατρικού Επιθεωρητή 1ης Τάξεως.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

5

1. Έχει νομολογιακά καθιερωθεί ότι οι συστάσεις του Προϊσταμένου του Τμήματος αποτελούν ουσιώδες και ξεχωριστό στοιχείο προσδιορισμού της αξίας των υποψηφίων και δεν μπορούν να παραγνωριστούν από την Επιτροπή χωρίς ειδική αιτιολογία. Είναι δε αρκετό αν ο Τμηματάρχης αναφερθεί μόνο στους υποψηφίους που συστήνει χωρίς να κάμει ειδική αναφορά σε όλους τους υποψηφίους.

10

Αναφορικά με την μη αποκάλυψη και καταγραφή του περιεχομένου των διαβουλεύσεων του Διευθυντή με τους Προϊσταμένους άλλων Τμημάτων η νομολογία απαιτεί μεν να καταχωρούνται οι συστάσεις του προϊσταμένου του τμήματος, που αποτελούν σοβαρό στοιχείο κρίσεως για το διορίζον όργανο και επομένως πρέπει να είναι και ενώπιον του Δικαστηρίου για έλεγχο, αλλά όχι και οι απόψεις που άκουσε από άλλους λειτουργούς για να καταλήξει στη δική του κρίση. Ο τρόπος που ο προϊστάμενος τμήματος αξιολογεί τις απόψεις λειτουργών που συμβουλευεται, αναφορικά με την κρίση τους για συναδέλφους τους, δεν είναι δυνατό να ελέγχεται δικαστικά.

15

20

25

Είναι ορθό ότι οι θέσεις της νομολογίας εν προκειμένω έχουν διαμορφωθεί με βάση το Άρθρο 44(3) του περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμου, 1967 (33/67) το οποίο, σε αντίθεση με το Άρθρο 35(4) του Ν. 1/90, δεν αναφέρεται σε αιτιολογημένες συστάσεις. Ωστόσο η αναφορά σε αιτιολογημένες συστάσεις δεν μετριάζει την βαρύτητα που πρέπει να δοθεί στις συστάσεις ούτε αλλοιώνει την εμβέλεια των πιο πάνω νομολογιακών αρχών.

30

Δεν έχει σημασία ότι η νομολογία βασίζεται πάνω στο Άρθρο 44(3) του Νόμου 33/67. Η ανάγκη για αιτιολογημένες συστάσεις από το διευθυντή η οποία υπαγορεύεται από το Άρθρο 35(4) του Νόμου 1/90 δεν καλύπτει και τις διαβουλεύσεις με τους άλλους προϊσταμένους.

35

40

Το τι πρέπει να εξεταστεί στην παρούσα υπόθεση είναι κατά πόσο οι συστάσεις του Διευθυντή είναι αιτιολογημένες. Μέτρο κρίσεως είναι οι αρχές της νομολογίας που διέπουν το ζήτημα της αιτιολογίας.

2. Η αιτιολογία πρέπει να είναι ειδική, επαρκής και να ανταποκρίνεται στα στοιχεία του φακέλου. Αιτιολογία που δεν παρέχει στο Δικαστή τα απαραίτητα ειδικά και συγκεκριμένα στοιχεία για την διακρίβωση της νομιμότητας της διοικητικής πράξεως ή είναι τόσο αόριστη και ασαφής ώστε να καθιστά ανέφικτο τον δικαστικό έλεγχο δεν είναι νόμιμη και οδηγεί στην ακύρωση της πράξεως. Τότε μόνον η πράξη είναι ουσιαστικώς αιτιολογημένη όταν το συμπέρασμα είναι προϊόν της εκτίμησης υπό του αρμοδίου οργάνου των υπαρχόντων στο φάκελο υπηρεσιακών στοιχείων. Έχει δε νομολογηθεί ότι η επάρκεια της αιτιολογίας κρίνεται ανάλογα με τα ιδιαίτερα περιστατικά και τη φύση της κάθε υπόθεσης. Δεν είναι ζήτημα έκτασης του λεκτικού της αιτιολογίας, αλλά ουσίας περιεχομένου, ώστε να ικανοποιούνται τα κριτήρια της διοικητικής δικαιοσύνης, ιδιαίτερα ο βασικός της σκοπός και η δυνατότητα ελέγχου.
3. Το Δικαστήριο εξέτασε προσεκτικά το κείμενο των συστάσεων του Προϊσταμένου του Τμήματος. Διαπιστώνεται ότι: Ανταποκρίνεται πλήρως στα στοιχεία των διοικητικών φακέλων, και το συμπέρασμα το οποίο διατυπώνεται σ' αυτές είναι το προϊόν της εκτιμήσεως των υπαρχόντων στους φακέλους υπηρεσιακών στοιχείων.

Περαιτέρω διαπιστώνεται ότι η αιτιολογία είναι ειδική και σαφής. Ο Προϊστάμενος του Τμήματος έχει δώσει με περισσή σαφήνεια τους λόγους της προτίμησής του. Έχει υποδείξει με καθαρότητα και πληρότητα γιατί η προτίμησή του έχει στραφεί προς τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Λαμβάνεται υπόψη η πάγια θέση της νομολογίας σύμφωνα με την οποία οι Προϊστάμενοι των Τμημάτων βρίσκονται σε μοναδική θέση να εκτιμήσουν τις ανάγκες της υπηρεσίας καθώς και τις ιδιότητες που απαιτούνται ώστε να ανταποκριθεί ένας υποψήφιος στις απαιτήσεις μιας θέσης. Περαιτέρω λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα περιστατικά και τη φύση της διαδικασίας πλήρωσης μιας θέσης. Η ειδική αιτιολογία ικανοποιεί πλήρως τα κριτήρια της διοικητικής δικαιοσύνης και καθιστά απόλυτα εφικτό το δικαστικό έλεγχο. Η ανάγκη για αιτιολογημένη σύσταση η οποία υπαγορεύεται από το Άρθρο 35(4) του Νόμου 1/90 δεν επιβάλλει την υποβολή εμπειριστατωμένης πραγματείας. Από τη στιγμή που οι συστάσεις του Προϊσταμένου του Τμήματος ανταποκρίνονται προς τα στοιχεία των υπηρεσιακών φακέλων και δίνουν με καθαρότητα και πληρότητα τους λόγους της προτίμησής του θεωρείται ότι ικανοποιούνται πλήρως οι προϋποθέσεις του πιο πάνω άρθρου.

4. Ένας άλλος λόγος ακυρώσεως σχετίζεται με την επικείμενη αφυπηρέτηση του ενός ενδιαφερόμενου μέρους γεννήθηκε στις 26.4.36 και η επίδικη απόφαση λήφθηκε στις 6.10.95 - η οποία, σύμφωνα με τον ευπαίδευτο συνήγορο της αιτήτριας, δεν επιτρέπει την προαγωγή του.

5

Το ζήτημα που τίγχει ο πιο πάνω λόγος ακυρώσεως έχει εξεταστεί στην υπόθεση στην οποία το ενδιαφερόμενο μέρος είχε διορισθεί μετά την έναρξη της προαφυπηρετικής άδειάς του.

10

Η αρχή της υπόθεσης **Μιλτιάδους** έχει υιοθετηθεί στην υπόθεση **Παπασταύρου ν. Δημοκρατίας**.

Υιοθετούνται οι αρχές που έχουν τεθεί στις δύο πιο πάνω υποθέσεις. Ωστόσο στην παρούσα υπόθεση, αντίθετα με την υπόθεση **Μιλτιάδους**, το ενδιαφερόμενο μέρος θα αφυπηρετούσε σε διάστημα σχεδόν 7 μηνών. Υπήρχαν, επομένως, χρονικά περιθώρια ουσιαστικής άσκησης των καθηκόντων της θέσης στην πράξη. Το ποιος είναι ο κατάλληλος χρόνος πριν την αφυπηρέτηση μετά από τον οποίο δεν επιτρέπεται η προαγωγή του υπό αφυπηρέτηση υπαλλήλου δεν μπορεί να τεθεί κάτω από άκαμπτες χρονικές προθεσμίες. Πρέπει να γίνεται προσπάθεια εξισορρόπησης δύο παραγόντων, του συμφέροντος της δημόσιας υπηρεσίας από την μια και της επιβράβευσης του υπαλλήλου από την άλλη. Στην κρίσιμη περίπτωση θα εξυπηρετείτο το συμφέρον της δημόσιας υπηρεσίας σε μεγάλο βαθμό από την άσκηση των καθηκόντων της θέσης από το ενδιαφερόμενο μέρος στη διάρκεια της πιο πάνω περιόδου. Ακολουθεί πως ο σχετικός λόγος ακυρώσεως δεν μπορεί να πετύχει.

15

20

25

30

5. Ο σχετικός με το προσόν της γλώσσας λόγος ακυρώσεως θα εξεταστεί σε συνάρτηση με το σχετικό μέρος της επίδικης απόφασης. Το ζήτημα που τίγεται από τον πιο πάνω λόγο ακυρώσεως έχει επιλυθεί στην υπόθεση **Δημοκρατία ν. Πογιατζή** (1992) 3 Α.Α.Δ. 422, 428 (Απόφαση της πλειοψηφίας) σύμφωνα με την οποία "δεν χρειάζοταν οποιαδήποτε έρευνα από την Επιτροπή να κρίνει ως πραγματικό γεγονός ότι ο προαχθείς διέθετε το επίμαχο προσόν, που είναι το ίδιο με αυτό που απαιτείται για την θέση" την οποία σήμερα κατέχει.

35

40

Υιοθετείται το σκεπτικό της απόφασης **Πογιατζή** (πιο πάνω). Κρίνεται ότι ο σχετικός λόγος ακυρώσεως δεν ευσταθεί.

6. Η επίδικη απόφαση πρέπει να κριθεί με βάση τις αρχές που διέ-

- 5 πουν το δικαστικό έλεγχο των προαγωγών. Έχει νομολογηθεί ότι οσάκις η Επιτροπή επιλέγει ένα υποψήφιο στη βάση σύγκρισής του με άλλους, η Επιτροπή για να δικαιολογήσει την επιλογή του, δεν είναι ανάγκη να καταλήξει ότι υπερέχει έκδηλα των άλλων.
- 10 Από την άλλη το Διοικητικό Δικαστήριο δεν μπορεί να επέμβει για να παραμερίσει την απόφαση σε σχέση με μια τέτοια επιλογή εκτός εάν ικανοποιηθεί από τον αιτητή σε μια προσφυγή ότι ήταν ένας κατάλληλος υποψήφιος ο οποίος υπερείχε έκδηλα του υποψηφίου που έχει επιλεγεί, γιατί μόνο σε μια τέτοια περίπτωση το όργανο που έχει προβεί στην επιλογή για σκοπούς διορισμού ή προαγωγής θεωρείται ότι έχει υπερβεί τα ακραία όρια της διακριτικής του ευχέρειας και έχει επομένως ενεργήσει "καθ' υπέρβαση ή κατάχρηση εξουσίας".
- 15 Το διοικητικό δικαστήριο δεν ακυρώνει απόφαση διορισμού ή προαγωγής αν η απόφαση λήφθηκε σύμφωνα με το Νόμο και τα γεγονότα της συγκεκριμένης υπόθεσης και ήταν εύλογα επιτρεπτή. Δεν υποκαθιστά τη δική του κρίση αναφορικά με την επιλογή του καταλληλότερου υποψηφίου για προαγωγή ή διορισμό με την κρίση του αρμοδίου οργάνου.
- 20
- 25 7. Για να πετύχει στην προσφυγή της η αιτήτρια έπρεπε να αποδείξει έκδηλη υπεροχή έναντι των ενδιαφερομένων μερών. Το βάρος απόδειξης της έκδηλης υπεροχής βαρύνει την αιτήτρια. Όπως έχει νομολογηθεί η φράση "έκδηλη υπεροχή" σημαίνει την υπεροχή ενός μέρους. Για να ευσταθήσει τέτοιου είδους ισχυρισμός η υπεροχή πρέπει να είναι αυταπόδεικτη και προφανής από την εξέταση των φακέλων των υποψηφίων. Η υπεροχή πρέπει να είναι τέτοιας φύσεως που να αναδύεται από κάθε άποψη από το συνδυασμένο αποτέλεσμα της αξίας, προσόντων και αρχαιότητας των προσώπων που συναγωνίζονται για προαγωγή. Με άλλες λέξεις πρέπει να αναδύεται ως αναντίρρητο γεγονός τόσο πειστικό που να εντυπωσιάζει κάποιον από την πρώτη ματιά.
- 30
- 35 Η υπεροχή τεκμηριώνεται ως έκδηλη όταν μετά από συνεκτίμηση όλων των σχετικών στοιχείων και σύγκριση μεταξύ του αιτητή και του ενδιαφερόμενου μέρους, η υπεροχή του αιτητή είναι αντικειμενικά αναντίλεκτη και αυταπόδεικτη.
- 40 *Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.*

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Theodosiou v. Republic, 2 R.S.C.C. 44,

<i>Δημοκρατία ν. Σταύρου (1993) 3 Α.Α.Δ. 71,</i>	
<i>Ιωάννου κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1993) 3 Α.Α.Δ. 390,</i>	
<i>Δημοκρατία ν. Κωνσταντινίδη (1993) 3 Α.Α.Δ. 234,</i>	5
<i>Γεωργιάδου ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 2480,</i>	
<i>Μιλτιάδους ν. Δημοκρατίας (1993) 4 Α.Α.Δ. 1700,</i>	10
<i>Δημοκρατία ν. Πογιατζή (1992) 3 Α.Α.Δ. 422,</i>	
<i>Georghίου ν. Republic (1976) 3 C.L.R. 74,</i>	
<i>Δημοκρατία ν. Πετρίδη (1991) 3 Α.Α.Δ. 731,</i>	15
<i>Alexandridou ν. C.T.O. (1980) 3 C.L.R. 360,</i>	
<i>HadjiSavva ν. Republic (1982) 3 C.L.R. 76,</i>	20
<i>Lewis ν. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 1253.</i>	

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης της ΕΔΥ με την οποία προήχθησαν στη θέση του Κτηνιατρικού Επιθεωρητή 1ης Τάξης τα ενδιαφερόμενα μέρη αντί η Αιτήτρια. 25

Α. Σ. Αγγελίδης, για την Αιτήτρια.

30

Α. Βασιλειάδης, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

35

ΚΑΛΛΗΣ, Δ.: Στις 15.1.95 κενώθηκαν, μετά από προαγωγή των κατόχων τους, δύο θέσεις Κτηνιατρικού Επιθεωρητή, 1ης τάξης, ("οι επίδικες θέσεις"), στο Τμήμα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσιικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Οι επίδικες θέσεις είναι θέσεις προαγωγής. Υποψήφιοι για τις επίδικες θέσεις είναι οι κάτοχοι της θέσεις Κτηνιατρικού Επιθεωρητή, 2ας τάξης. Η αιτήτρια και τα δύο ενδιαφερόμενα μέρη συγκαταλέγοντο ανάμεσα στους υποψηφίους. Ήταν και οι τρεις Κτηνιατρικοί Επιθεωρητές, 2ας τάξης. 40

Σύμφωνα με την παραγ. (4) των Σχεδίων Υπηρεσίας “πιστοποιητικό εκπαίδευσης σ’ οποιοδήποτε θέμα που σχετίζεται με την Κτηνιατρική Επιστήμη ή με τα καθήκοντα της θέσης θα θεωρείται πλεονέκτημα”.

5

Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (“η Επιτροπή”) ασχολήθηκε με το ζήτημα της πλήρωσης της επίδικης θέσης κατά τη συνεδρίασή της, ημερ. 6.10.95. Αρχικά έκρινε ότι η αιτήτρια και τα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς και αριθμός άλλων από τους υποψηφίους διέθεταν το πλεονέκτημα που προβλέπεται στην πιο πάνω παραγ. 4 του Σχεδίου Υπηρεσίας. Στη συνέχεια κάλεσε τον Προϊστάμενο του Τμήματος Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, ο οποίος ενημερώθηκε για την πιο πάνω απόφαση της Επιτροπής και στη διάθεσή του τέθηκαν οι προσωπικοί φάκελοι και οι φάκελοι των ετήσιων υπηρεσιακών εκθέσεων των υποψηφίων. Η σύσταση του Διευθυντή αποτέλεσε τον κεντρικό άξονα της επιχειρηματολογίας του ευπαίδευτου συνήγορου της αιτήτριας. Για τον λόγο αυτό θεωρώ σκόπιμο να την παραθέσω αυτούσια:

20

“Έχω διεξέλθει τους φακέλους όλων των υποψηφίων και είχα διαβουλευθεί με τους άμεσα προϊστάμενούς τους, σχετικά με την προσφορά τους, τις ικανότητες και τις δυνατότητές τους να ανταποκριθούν στα καθήκοντα και τις ευθύνες της υπό πλήρωση θέσης.

25

Με βάση την ενημέρωσή μου αυτή και αφού έλαβα υπόψη τα καθιερωμένα κριτήρια στο σύνολό τους - αξία, προσόντα, αρχαιότητα - τις απαιτήσεις της υπό πλήρωση θέσης, καθώς και την καταλληλότητα των υποψηφίων γι’ αυτήν, συστήνω για προαγωγή τους Βοσκαρίδη Μιλτιάδη και Ζερβό Στυλιανό, τους οποίους θεωρώ ως τους πιο κατάλληλους.

30

Ο Βοσκαρίδης είναι τοποθετημένος στον κτηνιατρικό σταθμό Σαϊττά. Ο σταθμός αυτός εξυπηρετεί 19 χωριά. Χάριν στις οργανωτικές του ικανότητες, την πρωτοβουλία, υπευθυνότητα και ευγένεια που τον διακρίνει, φέρει με μεγάλη επιτυχία σε πέρας τις ευθύνες και υποχρεώσεις του Τμήματος τόσο στον τομέα της δημόσιας υγείας όσο και στον τομέα της υγείας και ευημερίας των ζώων στην περιοχή.

35

40

Ο Ζερβός είναι τοποθετημένος στο Κεντρικό Κτηνιατρικό Εργαστήριο. Λόγω της προσφοράς και των ικανοτήτων του, έγινε κατορθωτή στην Υπηρεσία η ταξινόμηση των εσωτερικών και εξωτερικών παρασίτων. Παράλληλα, χάριν στις εξαιρετι-

κές διοικητικές και οργανωτικές του ικανότητες και την καλή επικοινωνία που έχει με όλο το προσωπικό των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, έφερε σε πέρας με επιτυχία τα προγράμματα για την καταπολέμηση των παρασιτικών ασθενειών των βοοειδών και τη διερεύνηση των προβλημάτων που προκαλούνται από ένδο και έξω παράσιτα στην κτηνοτροφία μας και ιδιαίτερα στα βοοειδή και αιγοπρόβατα. Κατά την εκτέλεση αυτών των προγραμμάτων επέδειξε ιδιαίτερη υπευθυνότητα, πρωτοβουλία και αφοσίωση στο καθήκον.”

5

Στη συνέχεια η Επιτροπή ασχολήθηκε με την αξιολόγηση και σύγκριση των υποψηφίων. Όπως φαίνεται στο σχετικό πρακτικό της η Επιτροπή εξέτασε τα ουσιώδη στοιχεία από το φάκελο πλήρωσης της θέσης, καθώς και από τους Προσωπικούς Φακέλους και τους Φακέλους των Ετήσιων Υπηρεσιακών Εκθέσεων των υποψηφίων και έλαβε, επίσης, υπόψη τις κρίσεις και τις συστάσεις του Διευθυντή.

10

Όσον αφορά τις εμπιστευτικές/υπηρεσιακές εκθέσεις η Επιτροπή τις έλαβε υπόψη στο σύνολό τους με ιδιαίτερη έμφαση στα τελευταία χρόνια. Άλλοι παράγοντες που λήφθηκαν υπόψη ήταν τα προσόντα και η αρχαιότητα των υποψηφίων.

15

Όσον αφορά την απαιτούμενη από το Σχέδιο Υπηρεσίας καλή γνώση της Αγγλικής γλώσσας, η Επιτροπή, με βάση τα ενώπιόν της στοιχεία, έκρινε ότι τη διαθέτουν κατά τεκμήριο όλοι οι υποψήφιοι, δεδομένου ότι η παρούσα θέση τους απαιτεί το ίδιο επίπεδο γνώσης της Αγγλικής.

20

Η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη όλα τα ενώπιόν της ουσιώδη στοιχεία, έκρινε ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη, τα οποία, “σε σύγκριση με τους λοιπούς υποψηφίους, δεν υστερούν ή/και υπερέχουν σε αξία και προσόντα, διαθέτουν το πλεονέκτημα, υπερέχουν έναντι όλων των ανθυποψηφίων τους σε αρχαιότητα και έχουν υπέρ τους τις αιτιολογημένες συστάσεις του Διευθυντή, οι οποίες συνάδουν με τα στοιχεία των Φακέλων, υπερέχουν γενικά των άλλων υποψηφίων, τους επέλεξε ως τους πιο κατάλληλους και αποφάσισε να προσφέρει σ’ αυτούς προαγωγή στη μόνιμη (Τακτ. Προϋπ.) θέση Κτηνιατρικού Επιθεωρητή, 1ης Τάξης, Κτηνιατρικές Υπηρεσίες”.

25

30

Η πιο πάνω απόφαση (“η επίδικη απόφαση”) αποτέλεσε το αντικείμενο της παρούσας προσφυγής.

Με βάση το ενώπιόν μου υλικό διαπιστώνω ότι η αιτήτρια και

τα ενδιαφερόμενα μέρη βρίσκονται περίπου στην ίδια μοίρα σε σχέση με τις ετήσιες εμπιστευτικές εκθέσεις των τελευταίων ετών και σε σχέση με τα προσόντα. Έχουν όλοι διορισθεί στη θέση Κτηνιατρικού Επιθεωρητή, 2ας τάξης, στις 15.3.82. Όσον αφορά την

5 αμέσως προηγούμενη θέση του Κτηνιατρικού Επιθεωρητή, 3ης τάξης, η αιτήτρια την κατέχει από την 1.8.70, το Ε/Μ Βοσκαρίδης από τις 15.10.68 και το Ε/Μ Ζερβός από την 1.5.69. Ακολουθεί πως τα ενδιαφερόμενα μέρη προηγούνται ως ανωτέρω σε σχέση με την αρχαιότητα.

10

Όπως έχει ήδη αναφερθεί ο ευπαιδευτος συνήγορος της αιτήτριας επικέντρωσε την επιχειρηματολογία του στις συστάσεις του Διευθυντή. Υποστήριξε ότι πάσχουν λόγω έλλειψης αιτιολογίας, κατά παράβαση του άρθρου 35 (4) του περί Δημοσίας Υπηρεσίας

15

Νόμου, 1990 (1/90) που απαιτούν αιτιολογημένες συστάσεις, επειδή:

20

(α) Ο Διευθυντής δεν αποκάλυψε τι λέχθηκε στις διαβουλεύσεις του με τους προϊσταμένους των διαφόρων τμημάτων και τι συζήτησε με αυτούς και ποιο ήταν το αποτέλεσμα της συζήτησής τους.

25

(β) Δεν καταγράφηκαν τα όσα λέχθηκαν στις πιο πάνω διαβουλεύσεις.

(γ) Ο Διευθυντής μελέτησε τους φακέλους των υποψηφίων στιγμιαία και ενώ είχε ήδη προδιαγραμμένη απόφαση από τις διαβουλεύσεις που είχε.

30

(δ) Ο Διευθυντής επικαλείται στη σύστασή του γενικά και αόριστα τα τρία κριτήρια του άρθρου 35 του περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμου, 1990 (1/90), και η απλή επανάληψη όρων ή λέξεων του Νόμου δεν αποτελεί αιτιολογία.

35

Σύσταση του Διευθυντή - Νομική πτυχή.

40

Έχει νομολογιακά καθιερωθεί ότι οι συστάσεις του Προϊσταμένου του Τμήματος αποτελούν ουσιώδες και ξεχωριστό στοιχείο προσδιορισμού της αξίας των υποψηφίων και δεν μπορούν να παραγνωριστούν από την Επιτροπή χωρίς ειδική αιτιολογία (Βλ. *Θεοδοσίου ν. Δημοκρατίας* 2 R.S.C.C. 44, *Δημοκρατία ν. Σταύρου* (1993) 3 Α.Α.Δ. 71 (Απόφαση της Ολομέλειας), *Ιωάννου κ.ά. ν. Δημοκρατίας* (1993) 3 Α.Α.Δ. 390, 419 (Απόφαση της Ολομέλειας)). Είναι δε αρκετό αν ο Τμηματάρχης αναφερθεί μόνο στους υπο-

ψηφίους που συστήνει χωρίς να κάμει ειδική αναφορά σε όλους τους υποψηφίους (*Δημοκρατία ν. Κωνσταντινίδη* (1993) 3 Α.Α.Δ. 234).

Αναφορικά με την μη αποκάλυψη και καταγραφή του περιεχομένου των διαβουλεύσεων του Διευθυντή με τους Προϊσταμένους άλλων Τμημάτων η νομολογία μας απαιτεί μεν να καταχωρούνται οι συστάσεις του προϊσταμένου του τμήματος, που αποτελούν σοβαρό στοιχείο κρίσεως για το διορίζον όργανο και επομένως πρέπει να είναι και ενώπιον του Δικαστηρίου για έλεγχο, αλλά όχι και οι απόψεις που άκουσε από άλλους λειτουργούς για να καταλήξει στη δική του κρίση. Ο τρόπος που ο προϊστάμενος τμήματος αξιολογεί τις απόψεις λειτουργών που συμβουλευεται, αναφορικά με την κρίση τους για συναδέλφους τους, δεν είναι δυνατό να ελέγχεται δικαστικά (Βλ. *Γεωργιάδου ν. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 2480).

Είναι ορθό ότι οι πιο πάνω θέσεις της νομολογίας έχουν διαμορφωθεί με βάση το άρθρο 44(3) του περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμου, 1967 (33/67) το οποίο, σε αντίθεση με το πιο πάνω άρθρο 35(4) του Ν. 1/90, δεν αναφέρεται σε αιτιολογημένες συστάσεις. Ωστόσο η αναφορά σε αιτιολογημένες συστάσεις δεν μετριάξει την βαρύτητα που πρέπει να δοθεί στις συστάσεις ούτε αλλοιώνει την εμβέλεια των πιο πάνω νομολογιακών αρχών.

Δεν έχει σημασία ότι η πιο πάνω νομολογία βασίζεται πάνω στο άρθρο 44(3) του Νόμου 33/67. Η ανάγκη για αιτιολογημένες συστάσεις από το διευθυντή η οποία υπαγορεύεται από το άρθρο 35(4) του Νόμου 1/90 δεν καλύπτει και τις διαβουλεύσεις με τους άλλους προϊσταμένους.

Το τι πρέπει να εξεταστεί στην παρούσα υπόθεση είναι κατά πόσο οι συστάσεις του Διευθυντή είναι αιτιολογημένες. Μέτρο κρίσεως είναι οι αρχές της νομολογίας μας που διέπουν το ζήτημα της αιτιολογίας.

Η αιτιολογία πρέπει να είναι ειδική, επαρκής και να ανταποκρίνεται στα στοιχεία του φακέλου (Σπηλιωτόπουλου, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, 6η έκδοση, σελ. 67). Αιτιολογία που δεν παρέχει στο Δικαστή τα απαραίτητα ειδικά και συγκεκριμένα στοιχεία για την διακρίβωση της νομιμότητας της διοικητικής πράξεως ή είναι τόσο αόριστη και ασαφής ώστε να καθιστά ανέφικτο τον δικαστικό έλεγχο δεν είναι νόμιμη και οδηγεί στην ακύρωση της πράξεως (Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, 3η έκδοση, σελ.

287). Τότε μόνον η πράξη είναι ουσιαστικώς αιτιολογημένη όταν το συμπέρασμα είναι προϊόν της εκτίμησης υπό του αρμοδίου οργάνου των υπαρχόντων στο φάκελο υπηρεσιακών στοιχείων (Απόφαση Στ.Ε.136/31). Έχει δε νομολογηθεί ότι η επάρκεια της αιτιολογίας κρίνεται ανάλογα με τα ιδιαίτερα περιστατικά και τη φύση της κάθε υπόθεσης. Δεν είναι ζήτημα έκτασης του λεκτικού της αιτιολογίας, αλλά ουσίας περιεχομένου, ώστε να ικανοποιούνται τα κριτήρια της διοικητικής δικαιοσύνης, ιδιαίτερα ο βασικός της σκοπός και η δυνατότητα ελέγχου (**Σταύρου** (πιο πάνω), σελ. 76).

Έχω εξετάσει προσεκτικά το κείμενο των συστάσεων του Προϊστάμενου του Τμήματος. Διαπιστώνω ότι: Ανταποκρίνεται πλήρως στα στοιχεία των διοικητικών φακέλων, και το συμπέρασμα το οποίο διατυπώνεται σ' αυτές είναι το προϊόν της εκτίμησης των υπαρχόντων στους φακέλους υπηρεσιακών στοιχείων.

Περαιτέρω διαπιστώνω ότι η αιτιολογία είναι ειδική και σαφής. Ο Προϊστάμενος του Τμήματος έχει δώσει με περισσή σαφήνεια τους λόγους της προτίμησής του. Έχει υποδείξει με καθαρότητα και πληρότητα γιατί η προτίμησή του έχει στραφεί προς τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Λαμβάνω υπόψη μου την πάγια θέση της νομολογίας σύμφωνα με την οποία οι Προϊστάμενοι των Τμημάτων βρίσκονται σε μοναδική θέση να εκτιμήσουν τις ανάγκες της υπηρεσίας καθώς και τις ιδιότητες που απαιτούνται ώστε να ανταποκριθεί ένας υποψήφιος στις απαιτήσεις μιας θέσης (Βλ. **Ιωάννου**, πιο πάνω). Περαιτέρω λαμβάνω υπόψη μου τα ιδιαίτερα περιστατικά και τη φύση της διαδικασίας πλήρωσης μιας θέσης. Θεωρώ ότι η επίδικη αιτιολογία ικανοποιεί πλήρως τα κριτήρια της διοικητικής δικαιοσύνης και καθιστά απόλυτα εφικτό τον δικαστικό έλεγχο. Η ανάγκη για αιτιολογημένη σύσταση η οποία υπαγορεύεται από το άρθρο 35(4) του Νόμου 1/90 δεν επιβάλλει την υποβολή εμπειριστωμένης πραγματείας. Από τη στιγμή που οι συστάσεις του Προϊστάμενου του Τμήματος ανταποκρίνονται προς τα στοιχεία των υπηρεσιακών φακέλων και δίνουν με καθαρότητα και πληρότητα τους λόγους της προτίμησής του θεωρώ ότι ικανοποιούνται πλήρως οι προϋποθέσεις του πιο πάνω άρθρου. Ακολουθεί πως ο σχετικός λόγος ακυρώσεως δεν μπορεί να πετύχει.

Ένας άλλος λόγος ακυρώσεως σχετιζέτο με την επικείμενη αφυπηρέτηση του ενδιαφερόμενου μέλους Βοσκαρίδη - γεννήθηκε στις 26.4.36 και η επίδικη απόφαση λήφθηκε στις 6.10.95 - η οποία,

σύμφωνα με τον ευπαιδευτο συνήγορο της αιτήτριας, δεν επιτρέπει την προαγωγή του.

Το ζήτημα που θίγει ο πιο πάνω λόγος ακυρώσεως έχει εξεταστεί στην υπόθεση *Μιλτιάδους ν. Δημοκρατίας* (1993) 4 Α.Α.Δ. 1700, στην οποία το ενδιαφερόμενο μέρος είχε διορισθεί μετά την έναρξη της προαφτυρητικής άδειάς του. Αφού λήφθηκε υπόψη η θέση της ελληνικής νομολογίας σύμφωνα με την οποία οι προαγωγές των δημοσίων υπαλλήλων δεν πρέπει να διενεργούνται μόνο για την προσωπική ικανοποίηση και επιβράβευση των ενδιαφερομένων υπαλλήλων αλλά και προς το συμφέρον της δημόσιας υπηρεσίας η επίδικη απόφαση ακυρώθηκε (Βλ. Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας, 1929, σελ. 323, 349 και Κυριακόπουλου "Διοικητικόν Δίκαιον των Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων", Έκδοση 1954, σελ. 302, 303, 305 και 311). Το Δικαστήριο στην υπόθεση *Μιλτιάδους* (πιο πάνω) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η έννοια "του καταλληλότερου υποψηφίου" είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ικανότητα του υποψηφίου αυτού να ασκήσει κατά τρόπο επαρκή τα καθήκοντα που αντιστοιχούν στη θέση για την οποία θεωρείται ο καταλληλότερος να διορισθεί ή προαχθεί, χάριν της καλύτερης εξυπηρέτησης του δημόσιου συμφέροντος, και ότι η φράση αυτή, στο κείμενο του εδαφίου (9) του Άρθρου 34 του Νόμου αρ. 1/90, πρέπει να τύχει ανάλογης ερμηνείας. Οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία που θα έχει ως συνέπεια την επιλογή ως του καταλληλότερου υποψηφίου για διορισμό ή προαγωγή υπαλλήλου ο οποίος, λόγω νομοθετικών διατάξεων, αδυνατεί πλήρως να εκτελέσει τα καθήκοντα της θέσης αυτής έστω και για μια μόνο μέρα, θα αφαιρούσε από το διορισμό ή την προαγωγή του υπαλλήλου αυτού το στοιχείο της εξυπηρέτησης του δημόσιου συμφέροντος το οποίο πρέπει να χαρακτηρίζει, κα στο οποίο οφείλει να αποβλέπει, η πλήρωση οποιασδήποτε κενής θέσης στη δημόσια υπηρεσία, είτε με διορισμό είτε με προαγωγή.

Η αρχή της υπόθεσης *Μιλτιάδους* έχει υιοθετηθεί στην υπόθεση *Παπασταύρου ν. Δημοκρατίας*, Υπόθεση 932/92, 29.7.94, στην οποία αναφέρθηκαν τα πιο κάτω: "Δεν παραγνωρίζω πως ενυπάρχει ως αποδεκτός στόχος στη βαθμολογική ανέλιξη η επιβράβευση του άξιου λειτουργού. Θα πρόσθετα μάλιστα πως η προοπτική αυτής της επιβράβευσης δεν αφορά μόνο στον ίδιο το λειτουργό αλλά επενεργεί και υπέρ του γενικότερου συμφέροντος. Δεν δικαιολογείται όμως να είναι ο αποκλειστικός στόχος. Η προαγωγή δεν αποτελεί είδος αμοιβής. Αποβλέπει κατ' εξοχήν στην κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών".

Υιοθετώ τις αρχές που έχουν τεθεί στις δύο πιο πάνω υποθέσεις. Ωστόσο στην παρούσα υπόθεση, αντίθετα με την υπόθεση **Μιλτιάδους**, το ενδιαφερόμενο μέρος θα αφυπηρετούσε σε διάστημα σχεδόν 7 μηνών. Υπήρχαν, επομένως, χρονικά περιθώρια ουσιαστικής άσκησης των καθηκόντων της θέσης στην πράξη. Το 5 ποιος είναι ο κατάλληλος χρόνος πριν την αφυπηρέτηση μετά από τον οποίο δεν επιτρέπεται η προαγωγή του υπό αφυπηρέτηση υπαλλήλου δεν μπορεί να τεθεί κάτω από άκαμπτες χρονικές προ- 10 θεσμίες. Πρέπει να γίνεται προσπάθεια εξισορρόπησης δύο παραγόντων, του συμφέροντος της δημόσιας υπηρεσίας από την μια και της επιβράβευσης του υπαλλήλου από την άλλη. Στην κρινόμενη περίπτωση θα εξυπηρετείτο το συμφέρον της δημόσιας υπηρεσίας σε μεγάλο βαθμό από την άσκηση των καθηκόντων της θέσης από 15 το ενδιαφερόμενο μέρος στη διάρκεια της πιο πάνω περιόδου. Ακολουθεί πως ο σχετικός λόγος ακυρώσεως δεν μπορεί να πετύχει.

Μια άλλη εισήγηση του ευπαίδευτου συνήγορου της αιτήτριας ήταν ότι υπάρχει μια προφανής παραπλάνηση της Επιτροπής στην 20 οποία έχει συμβάλει το ίδιο το ενδιαφερόμενο μέρος Ζερβός. Ενώ - σύμφωνα με το Παράρτημα 3 της ένστασης - φέρεται ως απόφοιτος του Αγγλικού Κολλεγίου Λευκωσίας (1972), σχετική βεβαίωση - Παράρτημα 4 - του Κολλεγίου που εξασφάλισε η αιτήτρια αναφέρει ότι το ενδιαφερόμενο μέρος Ζερβός δεν περιλαμβάνεται 25 στον κατάλογο αποφοίτων του έτους 1971-72. Υπάρχει, επομένως, μια προφανής παραπλάνηση της Επιτροπής στην οποία συμβάλλει και το ίδιο το ενδιαφερόμενο μέρος Ζερβός.

Σύμφωνα με το υλικό που βρίσκειτο ενώπιον της Επιτροπής 30 (βλ. Ερ. 34 στον προσωπικό φάκελο του Ε/Μ Ζερβού, Τεκ. 4) το εν λόγω ενδιαφερόμενο μέρος είναι κάτοχος απολυτηρίου του "English College Nicosia Cyprus", ημερ. 26.6.72. Το σχετικό απολυτήριο λήφθηκε από την Επιτροπή στις 28.12.72 και καταχωρήθηκε στο φάκελο του ενδιαφερόμενου μέρους στις 29.12.72. Υπήρχε, 35 επομένως, στο φάκελο του ενδιαφερόμενου μέρους υλικό με βάση το οποίο η Επιτροπή μπορούσε εύλογα να τον θεωρήσει - όπως τον έχει θεωρήσει - ότι ήταν κάτοχος απολυτηρίου του Αγγλικού Κολλεγίου Λευκωσίας του έτους 1972, χωρίς οποιαδήποτε, υπό τις περιστάσεις, περαιτέρω έρευνα. Για τους πιο πάνω 40 λόγους ο σχετικός λόγος ακυρώσεως απορρίπτεται.

Τελικά ο ευπαίδευτος συνήγορος της αιτήτριας υποστήριξε ότι η επίδικη απόφαση πάσχει λόγω έλλειψης έρευνας "περί την απαιτούμενη γνώση της Αγγλικής". Ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή "ενήρ-

γισε παράνομα και αντίθετα στο καθήκον που είχε η ίδια ως το αποφασιστικής αρμοδιότητας όργανο με το να δεχθεί (αντί έρευνας επί τούτου) τη βεβαίωση του Τμήματος ότι οι προαχθέντες είναι και οι δύο πολύ καλοί γνώστες της Αγγλικής, τη στιγμή που απλή έρευνα θα επέτρεπε στην Επιτροπή να διαπιστώσει ότι ξέρουν όλοι οι συνάδελφοι των ενδιαφερομένων μερών ότι δηλαδή έχουν ελάχιστη γνώση αγγλικής". 5

Ο πιο πάνω λόγος ακυρώσεως θα εξεταστεί σε συνάρτηση με το σχετικό μέρος της επίδικης απόφασης, το οποίο παρατίθεται στη σελ. 79, πιο πάνω. Το ζήτημα που τίγεται από τον πιο πάνω λόγο ακυρώσεως έχει επιλυθεί στην υπόθεση **Δημοκρατία ν. Πογιατζή** (1992) 3 Α.Α.Δ. 422, 428 (Απόφαση της πλειοψηφίας) σύμφωνα με την οποία "δεν χρειάζοταν οποιαδήποτε έρευνα από την Επιτροπή να κρίνει ως πραγματικό γεγονός ότι ο προαχθείς διέθετε το επίμαχο προσόν, που είναι το ίδιο με αυτό που απαιτείται για την θέση" την οποία σήμερα κατέχει. 10 15

Υιοθετώ το σκεπτικό της απόφασης **Πογιατζή** (πιο πάνω). Κρίνω ότι ο σχετικός λόγος ακυρώσεως δεν ευσταθεί. 20

Η επίδικη απόφαση πρέπει να κριθεί με βάση τις αρχές που διέπουν τον δικαστικό έλεγχο των προαγωγών. Έχει νομολογηθεί ότι οσάκις η Επιτροπή επιλέγει ένα υποψήφιο στη βάση σύγκρισής του με άλλους, η Επιτροπή για να δικαιολογήσει την επιλογή του, δεν είναι ανάγκη να καταλήξει ότι υπερέχει έκδηλα των άλλων. Από την άλλη το Διοικητικό Δικαστήριο δεν μπορεί να επέμβει για να παραμερίσει την απόφαση σε σχέση με μια τέτοια επιλογή εκτός εάν ικανοποιηθεί από τον αιτητή σε μια προσφυγή ότι ήταν ένας κατάλληλος υποψήφιος ο οποίος υπερείχε έκδηλα του υποψηφίου που έχει επιλεγεί, γιατί μόνο σε μια τέτοια περίπτωση το όργανο που έχει προβεί στην επιλογή για σκοπούς διορισμού ή προαγωγής θεωρείται ότι έχει υπερβεί τα ακραία όρια της διακριτικής του ευχέρειας και έχει επομένως ενεργήσει "καθ' υπέρβαση ή κατάχρηση εξουσίας". (Βλ. **Γεωργίου ν. Δημοκρατίας** (1976) 3 Α.Α.Δ. 74, 85, απόφαση Ολομέλειας). 25 30 35

Το διοικητικό δικαστήριο δεν ακυρώνει απόφαση διορισμού ή προαγωγής αν η απόφαση λήφθηκε σύμφωνα με το Νόμο και τα γεγονότα της συγκεκριμένης υπόθεσης και ήταν εύλογα επιτρεπτή. Δεν υποκαθιστά τη δική του κρίση αναφορικά με την επιλογή του καταλληλότερου υποψηφίου για προαγωγή ή διορισμό με την κρίση του αρμοδίου οργάνου (**Δημοκρατία ν. Πετρίδη** (1991) 3 Α.Α.Δ. 731, 741). 40

5 Για να πετύχει στην προσφυγή της η αιτήτρια έπρεπε να αποδείξει έκδηλη υπεροχή έναντι των ενδιαφερομένων μερών. Το βάρος απόδειξης της έκδηλης υπεροχής βαρύνει την αιτήτρια (*Αλεξανδρίδου ν. Κ.Ο.Τ.* (1980) 3 Α.Α.Δ. 360). Όπως έχει νομολογηθεί η φράση “έκδηλη υπεροχή” σημαίνει την υπεροχή ενός μέρους. Για να ευσταθήσει τέτοιου είδους ισχυρισμός η υπεροχή πρέπει να είναι αυταπόδεικτη και προφανής από την εξέταση των φακέλων των υποψηφίων. Η υπεροχή πρέπει να είναι τέτοιας φύσεως που να αναδύεται από κάθε άποψη από το συνδυασμένο αποτέλεσμα της αξίας, προσόντων και αρχαιότητας των προσώπων που συναγωνίζονται για προαγωγή. Με άλλες λέξεις πρέπει να αναδύεται ως αναντίρρητο γεγονός τόσο πειστικό που να εντυπωσιάζει κάποιον από την πρώτη ματιά (βλ. *Χ' Σάββα ν. Δημοκρατίας* (1982) 3 Α.Α.Δ. 76, 78).

15

Η υπεροχή τεκμηριώνεται ως έκδηλη όταν μετά από συνεκτίμηση όλων των σχετικών στοιχείων και σύγκριση μεταξύ του αιτητή και του ενδιαφερόμενου μέρους, η υπεροχή του αιτητή είναι αντικειμενικά αναντίλεκτη και αυταπόδεικτη (*Lewis ν. Δημοκρατίας* (1989) 3 Α.Α.Δ. 1253 και *Πετρίδη* (πιο πάνω), σελ. 742).

20

25 Η αιτήτρια και τα ενδιαφερόμενα μέρη βρίσκοντο, όπως έχω ήδη διαπιστώσει, στη ίδια περίπου μοίρα σε σχέση με τα κριτήρια των προσόντων και της αξίας, όπως αυτή αποκαλύπτεται μέσα από τις εμπιστευτικές τους εκθέσεις. Πρόσθετα τα ενδιαφερόμενα μέρη είχαν υπέρ τους τη σύσταση του Προϊσταμένου του Τμήματος και την αρχαιότητα, έστω και αν πρόκειται για περιορισμένης βαρύτητας αρχαιότητα επειδή πρόκειται για αρχαιότητα σε προηγούμενη θέση (*Σταύρου*, πιο πάνω, σελ. 79). Ακολουθεί πως η αιτήτρια δεν έχει αποδείξει έκδηλη υπεροχή.

30

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.